

FORTIFIKATIONSVERKETS BYGGNADSMINNEN

Gröna gången

FORTIFIKATIONSVERKET

Varvschefsostället ligger mittemellan Ekipagemästare- och Tygmästareostället.

Skeppsbyggare af Chapmans egen bostad i Karlskrona

Strax utanför örlogsvarvet i Karlskrona ligger den herrgårdsliknande anläggningen Gröna gången. Den byggdes 1781–1782 som bostad till den berömde skeppsbyggaren af Chapman och hans närmaste medarbetare. Anläggningen förklarades som byggnadsminne redan 1935 och är en del av världskulturarvet Karlskrona örlogsstad.

Gröna gången var ursprungligen en gata som senare ersattes med en parkväg. Namnet har dock levt vidare och numera kallas hela området för Gröna gången. Den som stod för ritningarna av byggnaderna var den legendariske skeppsbyggaren Fredrik Henrik af Chapman. Han hade 1780 blivit kommenderad till Karlskrona för att bygga en helt ny typ av örlogsflotta. Varvschefsostället skulle bli hans nya hem och varvets manskap stod för byggnadsarbetet.

Tygmästarebostället.

Varvschefsostället är det ursprungliga namnet på byggnaden, och det används fortfarande. Flyglarna kallas Ekipage- och Tygmästarebostället – namn som de fick på 1800-talet när de blev bostäder till de yrkesgrupperna. Genom sin strategiska placering har byggnaderna kontinuerligt fram till idag bebotts av höga befattningshavare inom varvet och marinen.

Salen är belägen i paradvåningen.

Anläggningen är ett exempel på den svenska högreståndarkitektur som uppstod under den karolinska tiden. Den är typisk för 1700-talets enklare herrgårdshem, med ett corps de logi med flankerande flyglar, ekonomibyggnader och tillhörande trädgårdar. Byggnaderna har tidstypisk utformning med träpanel och brutna tak.

Huvudbyggnaden har en ståndsmässigt sexdelad planlösning, med enklare bostadsvåning i bottenplanet och paradvåning en trappa upp. Paradrumsrummen är välbevarade och även i övriga rum finns många äldre eller ursprungliga listverk och snickerier. Den virkessnåla byggnadskonstruktionen i skiftesverksteknik är typisk för Blekinge och varvet. På vinden finns af Chapmans arbetsrum.

Karlskrona är den mest välbevarade örlogsstaden i världen från perioden mellan 1600- och 1800-talet. Den är också en unik dokumentation över Sveriges stormaktstid. 1997 blev den ett världskulturarv.

Varvschefen kommendör C.A. Simonsson i salen. Ur "Ett bildverk om Blekinge", 1952.

Vy över varvet från af Chapmans arbetsrum på vinden.

Årtal Gröna gången

- 1781** af Chapman ritar Varvschefsostället. Varvets manskap utför byggnadsarbetet.
- 1782** Byggnaderna står klara. af Chapman och hans närmaste mannar flyttar in.
- 1800** Flyglarna får namnen Ekipage- respektive Tygmästareostället.
- 1880** Gatan Gröna gången försvinner och ersätts av en parkväg.
- 1900** af Chapmans arbetsrum renoveras och blir minnesrum.
- 1935** Varvschefsostället förklaras som byggnadsminne.
- 1998** Örlogsstaden Karlskrona förs upp på UNESCO:s lista över världskulturarv.

I taket på arbetsrummet finns en vindflöjel som visar vindens riktning.

Fakta Gröna gången

- Herrgårdsliknande bostadsbyggnad intill örlogsvarvet i Karlskrona.
- Ritades av skeppsbyggaren Fredrik Henrik af Chapman.
- Består av huvudbyggnaden Varvschefsbostället och de två flygelbyggnaderna, Ekipagemästarebostället och Tygmästarebostället.
- Ägs och förvaltas av Fortifikationsverket

Förvaltning av ett levande kulturarv

Fortifikationsverket är Sveriges största fastighetsägare – i vårt bestånd finns en mångfald av fastigheter.

Vi förvaltar bland annat kulturhistoriskt värdefulla byggnader och områden med högt kulturhistoriskt värde. Drygt 300 byggnader är klassade som statliga byggnadsminnen och i dessa ingår ofta även omgivande mark och parker. Byggnadsminnena finns i hela landet – från Revingehed utanför Lund i söder, till Boden i norr.

Många av byggnaderna är en del av den militära byggnadstraditionen som sträcker sig från 1600-talet fram till idag. Det är ett kulturarv värt att bevara och utveckla.

